

Механізми мовленнєвої діяльності

Лекція 6

План

- ? **Особливості механізмів мовленнєвої діяльності**
- ? **Механізми мовленнєвої діяльності**

Література

? Базова:

1. Горелов И.Н. Основы психолингвистики / И.Н. Горелов, К.Ф.Сэдов. – М.: Лабиринт, 1997. – 224 с.
2. Леонтьев А.А. Основы психолингвистики / Леонтьев А.А. – М.: Наука, 1997. – 287 с.

Допоміжна:

1. Белянин В.П. Психолингвистика / Белянин В.П. – М.: Флинта, Московский психолого-социальный институт, 2004. – 232 с.
2. Кавинкина И.Н. Психолингвистика: пособие для педагогических вузов / Кавинкина И.Н. – Гродно: ГрПУ, 2010. – 284 с.
3. Ковшиков В.А. Психолингвистика: теория речевой деятельности/ В.А.Ковшиков, В.П.Глухов. – М.: Астрель, 2007. – 320 с.

Механізми мовленнєвої діяльності

Механізм - бінарний

Запускає
роботу
механізму

Виконує
роботу
механізму

МЕХАНІЗМ

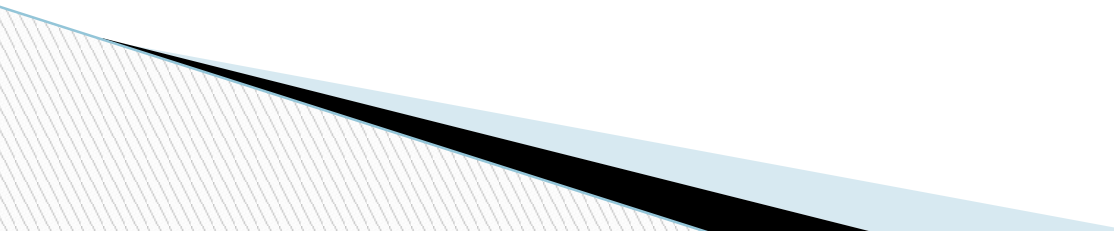
Лінгвістичні
дослідження

Психологічні
дослідження

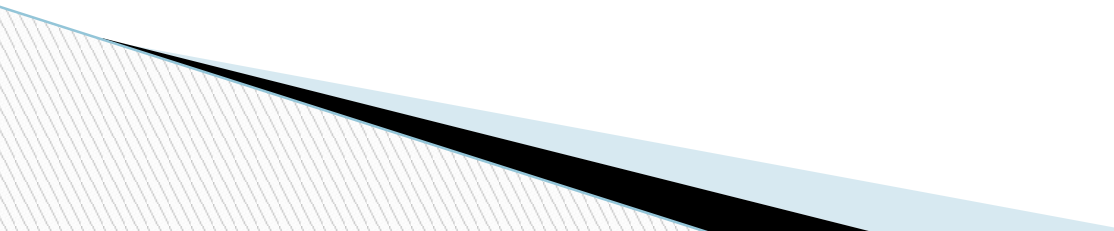
Механізми бувають:

- ? Функціональні – природа людської особистості;
- ? Операційні – приймають частини психічної активності суб'єкта;
- ? Мотиваційні – мотивація (перехід потреби в мотив і далі перехід до іншої мовленнєвої діяльності)

Рівні психічної організації суб'єкта (механізми):

- ? Сенсорний;
 - ? Перцептивний;
 - ? Мовно-мислительний;
 - ? Когнітивний;
 - ? Регулятивний.
-

Механізми мовленнєвої діяльності:

1. Механізм переробки даних (знань, інформації)
 - a) Отримання інформації підлягає переробці;
 - a. Розуміння мовлення через розуміння дійсності;
 - b. Співвіднесення значення з предметом перероблення отриманих знань;
 - b) Мотиваційно-потребнісно-цільовий
 - a) Знання, які ми отримуємо перероблюються у відповідності до наших потреб
 - d) Досвід (пізнавальний, когнітивний);
 - e) Здібність (мовленнєва).
-

Механізми мовленнєвої діяльності:

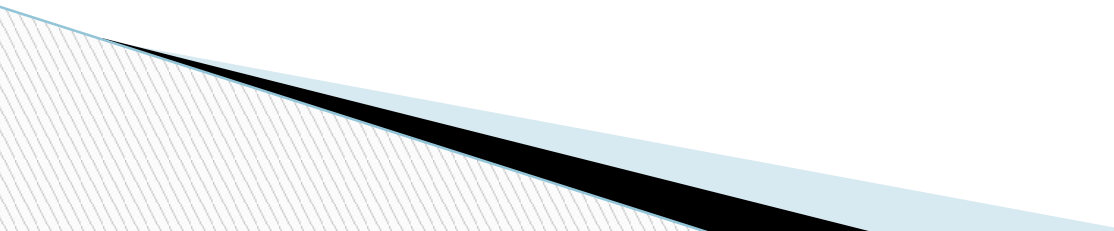
2. Механізм формування картини світу

1. Мовна картина світу:

- Морфологічна
- Стилiстична
- Словотворення
- Процесуальна
- Професійна

2. Розуміння картини світу – розуміння всіх мовних елементів і внесення своїх коректив

Механізми мовленнєвої діяльності:

3. Механізм цілепокладання і цілестворення;
 - 1) Створення цілі
 - 2) Формулювання цілі
 - 3) Поведінка пов'язана з ціллю і видозмінення її у зв'язку з подіями
 - 4) Ціль – ідеальний образ корисного результату
 - 5) Будь-яка дія створює майбутнє
 - 6) Внутрішнім поглядом ми формуємо картину нашого майбутнього
 - 7) Ми підганяємо наш розум у відповідності до поставленої мети.
-

Механізми мовленнєвої діяльності:

4. **Лінійний механізм кодування і декодування**
 1. Сміслові поняття – мова; Мова – смислові ознаки ---- відрізняються психічні процеси одно і другого суб'єкта
 2. Кожний акт розуміння включає в себе недорозуміння (І. О.Потебня)
5. **Граматичний механізм**
 1. Сама мова – механізм;
 2. Видозмінення мовних елементів відповідно до потреб висловлювання
 3. Психолінгвістичний механізм граматичних значень: кодер, декодер.

Механізми мовленнєвої діяльності:

6. Механізм співвіднесення лексичних значень.
 1. При створенні висловлювань
 2. При сприйманні висловлювань
7. Механізм мотивації мовленнєвої поведінки
8. Механізм випереджувального відображення мовленнєвої дійсності
9. Механізм ймовірного прогнозування
10. Механізм логіки думки
11. Механізм денотатного співвіднесення мовлення (стійка послідовність психічних подій за допомогою яких при створенні слова ми співвідносимо його з визначеним детонатом (образом) предметом чи навпаки)
12. Механізм внутрішнього і зовнішнього сприйняття мовлення

Механізми мовленнєвої діяльності сприяють збагаченню компетентності у використанні мови в процесі життєдіяльності

